

Dodo

voor kinderen vanaf 10 jaar

tekst Sophie Kassies
muziek Michel Marang

concept Flora Verbrugge

Met dank aan Rineke Rosenboom.

Geschreven in opdracht van Theater Sonnevanck. De voorstelling ging in première op 13 maart 2016 in Enschede. Dodo werd gespeeld door Dorien van Gent, Maarten Hutten speelde Opa en Michel Marang speelde, in de rol van Niels Pinxter, klarinet. De regie was in handen van Flora Verbrugge.

0. Proloog

Niels Hallo. Mijn naam is Niels Pinxter. Ik weet dat ze jullie gezegd hebben dat jullie toneel krijgen, maar naar mijn bescheiden mening zijn jullie daar te groot voor. Kinderen van jullie leeftijd moeten de werkelijkheid leren kennen. Zeker op school.

 Zoals jullie wel zien: ik maak muziek. Ik zal mijn praatje dan ook zo kort mogelijk houden.

 Muziek is de taal van het gevoel. Ons gevoel is zuiver en natuurlijk. Je gevoel vertelt je, veel eerder dan je verstand, wat goed en slecht, vrolijk of verdrietig is. Ieder van jullie weet dat, want kinderen leven dicht bij hun gevoel. Daarom begrijpen kinderen muziek zo veel beter dan grote mensen. Jullie horen direct wat voor gevoel in deze melodie zit. *Speelt*

 Helaas wordt het jullie afgeleerd om naar je gevoel te luisteren. In jullie opvoeding wordt jullie geleerd verstandig en redelijk te zijn. Als je boos bent, moet je het uitpraten. Je moet leren niet te huilen. Je mag niet keihard lachen. Als je chagrijnig bent krijg je commentaar op je slechte humeur.

 Zo raken kinderen steeds verder weg van hun natuur. Terwijl de natuur de dingen beter regelt dan mensen.

 Dieren en oermensen leven heel dicht bij de natuur. Zij drukken hun gevoel uit in klanken. Een ruzie klinkt bijvoorbeeld zo:

muzikale ruzie.

 Ons gevoel komt direct uit de natuur. En gevoelens kun je veel beter met muziek dan met woorden uitdrukken. Woorden horen bij het verstand.

 Muziek is gevoel.

 Luister maar, ik speel iets en je hoort heel verschillende gevoelens, waar eigenlijk geen woorden voor zijn.

Toewerkend naar het moment dat Dodo kan binnenkomen.

Entree Dodo. Ze doet de deur zorgvuldig achter zich dicht, luistert ademloos en valt dan in met de Reykjavik song.

1.

Dodo *zingt* Reykjavik, hoor ik je daar?
Reykjavik, was ik er maar.
De melodie klinkt zo naar jou
alsof je mij iets zeggen wou,
Reykjavik.

Reykjavik, jij bruist in mij
Reykjavik, jij maakt mij blij
Luister ik naar mijn gevoel,
dan weet ik dat ik jou bedoel.

Reykjavik, ik groei van jou.
Reykjavik, ik bloei van jou.
Nog even maar, dan ben ik daar,
dan worden al mijn dromen waar.

Reykjavik, jij wonderstad,
Reykjavik, je bent mijn schat.
Jouw straten zijn zo luxe en sjiek,
op alle pleinen klinkt muziek.
Fonteinen sproeien zacht parfum,
ik zing er op een podium,
in Reykjavik, in Reykjavik, in Reykjavik.

Ik voel dat ik het in me heb,
mis alleen de uitlaatklep.
In Reykjavik komt het eruit,
als een geysir die warm water spuit.
Hoef er alleen maar heen te gaan,
o Reykjavik, ik kom eraan.
Hoef er alleen maar heen te gaan,
o Reykjavik, ik kom eraan,
Reykjavik, ik kom er aan.

Dodo Mag ik mee?

Niels speelt een vraagteken.

Dodo Naar jouw huis.

Niels antwoordt muzikaal.

Dodo In Reykjavik.

Niels speelt een Reykjavik uit de song.

Dodo Hoe heet jij?

Niels Niels.

Dodo Ja. Niels. Niels Nielsson.

Niels Niels Pinxter.

Dodo Niels Pinxter Nielsson.
Niels Ik heet geen Nielsson. Hoor jij bij deze klas?
Dodo Nee.
Niels Ik ben bezig met een les.
Dodo Over Reykjavik.
Niels Reykjavik, de hoofdstad van IJsland?
Dodo Ja.
Niels Waar kom jij vandaan?

Dodo doet haar best om iets te reproduceren dat ze uit haar hoofd heeft geleerd.

Dodo 'Ik heet Dodo. Mijn vader en moeder zijn dood. Ik kom uit Tokmak in Oekraïne waar het oorlog is. Ik ben gevlucht. Waar is het politiebureau alstublieft.'
Niels Het politiebureau?
Dodo Nee, gekkie! Ik hoef niet meer naar het politiebureau. Want nu ga ik met jou mee naar Reykjavik.
Niels Naar Reykjavik?
Dodo Ga je niet naar huis?
Niels Ja. In Amersfoort.
Dodo Amersfoort?
Niels Ik woon in Amersfoort.¹
Dodo Daarnet zei je Reykjavik.
Niels Nee, jij zei Reykjavik.
Dodo Jij ook.
Niels *tegen de kinderen* Zei ik Reykjavik?

Antwoord van de kinderen.

Dodo Geeft niks. We gaan gewoon samen naar Reykjavik.
Niels Hoe komt het dat jij zo goed Nederlands spreekt?
Dodo In Tokmak is een Nederlandse... eh... klaver? Wacht even!

Dodo sprint naar buiten, komt direct weer terug.

Dodo Enclave.
Niels *kijkt naar de deur* Staan daar nog meer vluchtelingen?

¹ in geval van voorstelling in Amersfoort, Amersfoort vervangen door Deventer.

Dodo Nee.

We horen Opa zacht roepen op de gang.

Dodo Dat is mijn opa.

Niels Waarom komt hij niet binnen?

Dodo Kan hij niet.

Niels loopt naar de deur. Dodo zucht, duwt hem opzij, haalt opa naar binnen.

2.

Dodo Niels, dit is mijn opa. Opa, dit is Niels uit Reykjavik.

Niels Amersfoort.

Opa Hoe maakt u het? Nestor Sjastjanjoek. Het spijt mij enorm dat wij u storen, mijn excuses! *tegen de kinderen* En jullie ook, jongens, meisjes, sorry voor het storen. Wij hebben een afspraak met [mevrouw Bastiaansen], we zijn namelijk op zoek naar een school voor Dodo, maar Dodo hoorde de muziek...

tegen Dodo Was je een beetje te enthousiast, hè, snoetepop?

tegen Niels In een kruiwagen begin je niks in je eentje. Mijn rolstoel is helaas onderweg achtergebleven.

tegen Dodo Je moet me niet meer zomaar buiten laten staan, hoor!

Dodo Jij laat mij ook buiten staan.

Opa Ja, vorige week, toen ik iets moest bepraten met de mevrouw van Vluchtelingenwerk. Maar daarna? Chocolademelk en appeltaart. Dus ik had het wel goed gemaakt, toch?

Dodo Ja.

Opa Ga je dan nu mee naar onze afspraak?

Dodo Ik wil bij Niels.

Opa Maar meneer Niels is bezig.

Niels Dodo is meer dan welkom.

Opa Zie je nou wel, dat dit een leuke school is.

Dodo Hij neemt mij mee naar Reykjavik.

Niels Nou...

Opa Wij zijn op zoek naar een plek om te blijven. Ergens waar Dodo een goede, rustige omgeving heeft. Waar zij gelukkig kan zijn.

Dodo Ik weet wel waar.

Niels Reykjavik?

Dodo Ja.

Opa *tegen Niels* Dodo kan nogal vasthoudend zijn. U moet het haar niet kwalijk nemen. Dodo heeft een beetje moeite om de dingen te begrijpen.

Dodo Opa!

Opa Dat kun jij niet helpen, lieverd, dat is nu eenmaal zo.

Dodo *zingt* Net voel ik me supergoed,
want ik heb een vriend ontmoet,
maar dan kom jij erbij
en verpest het weer voor mij.
Jij maakt me altijd dom en klein.
Het is niet fijn om mij te zijn
met een opa zoals jij.
Nooit ben jij eens blij met mij
Je laat me geen seconde vrij.
Van jou mag ik
niet eens naar Reykjavik.

Tot zijn afgrijzen ziet Opa dat Niels Dodo's song met overgave begeleidt.

Opa Wat doet u?

Niels Ik ga door met mijn les. Ik vertel namelijk net dat muziek gevoelens uitdrukt op een manier waar taal niet aan kan tippen.

Dodo Ja.

Niels Dodo is daar het levende bewijs van. *tegen de kinderen* Zien jullie dat? Hoe ze de muziek aanvoelt! Uitzonderlijk.

Dodo Ja.

Niels speelt een frase, Dodo gaat er direct in op.

Opa U brengt mijn kleindochter het hoofd op hol.

Niels Welnee!

Opa U hebt gezien hoe snel ze zich laat meeslepen. Ze kan haar gevoelens niet beteugelen. Dat is haar probleem.

Niels Dat is haar kracht.

Opa Gelooft u mij: uw muziek stort haar in een draaikolk van emoties. U brengt haar uit evenwicht. Dat is niet goed voor haar.

Niels Vindt u.

Opa Als bij Dodo de remmen eenmaal los zijn, is er geen land met haar te bezeilen. Ik vraag u vriendelijk daar rekening mee te houden.

Niels Dus ik mag geen muziek maken van u?

Opa Misschien kunt u zich beperken tot wat minder meeslepende melodieën.

Niels U schrijft mij voor wat ik mag spelen en wat niet?

Opa U moet haar niet ophitsen, daar komen ongelukken van.

Niels We zijn hier in Nederland. Uw kleindochter heeft recht op haar emoties! Zij is een mens zoals u en ik.

Opa Nee, dat is het nu juist: zij is geen mens zoals u en ik.

Niels U bent een fascist! U ontzegt haar het recht op mens-zijn! U ontzegt mij het recht te spelen!

Opa Ik vraag u niet te spelen met de gevoelens van mijn kleindochter. Omdat u haar laat vallen, als het puntje bij het paaltje komt.

Niels Ik praat niet meer met u!

Dodo *ad lib* Stop. Stop. Stop. Hou op. Niet. Niet. Niet.

Dodo is tijdens de discussie langzamerhand buiten zinnen geraakt. Muzikale implosie van Dodo en Niels, misschien een free jazz piep knor improvisatie?

Opa Ziet u niet wat u doet? Schei daar ogenblikkelijk mee uit!

Opa probeert Dodo te pakken te krijgen. Het lukt hem haar bij zich op schoot in de kruiwagen te fixeren.

Terwijl Opa Dodo stevig vasthoudt begint hij een liedje te neuriën, Niels begeleidt. Dodo komt tot bedaren.

Niels *tegen de kinderen* De macht van muziek.

Opa *tegen Dodo* Zo, dat is beter. Doe maar even diep zuchten. Toe maar. Goed zo. Zie je wel, dan voel je je meteen beter. Weet je wat ik me net bedenk? Dat het al best weer lang geleden is, die chocolademelk met appeltaart.

Dodo is al weer bij de pinken, maar Opa ziet dat niet.

Opa Wat denk je ervan, zullen we straks ergens een lekkere chocomel gaan drinken? Ja? En een stukje appeltaart erbij?

Dodo En gaan we dan ook naar Reykjavik?

Komt Niels hier met een klein Reykjavikje op de proppen? Werpt Opa hem een vernietigende blik toe of een aardappel?

3.

Opa Nou, snoetepop, daar hebben we het al over gehad: Reykjavik is niet zo'n goed idee.

Dodo Vind jij.

Opa Reykjavik is in IJsland.

Dodo Ja, hèhè!

Ze haalt een ansichtkaart tevoorschijn.

Dodo *tegen Niels* Kijk maar.

Niels O, je kent daar iemand.

Dodo Nee. Gevonden.

Ze kijkt naar wat er op geschreven staat. Weet je wat er op staat?

Niels Nee?

Dodo Ik ook niet. *Ze lacht om haar eigen grap.*

Kijkt nog eens naar het plaatje. Daar wacht ons geluk.

Opa Dodo, Nederland is beter. Nederland is een rijk land.

Dodo Opa, Reykjavik is ook rijk. Anders heette het niet zo.

Opa Nee. Je vergist je. 'Reyk' van Reykjavik betekent rook.

Dodo Rook?

Opa In het Oudnoors.

Dodo Wat is dat nou weer?

Opa Een oude taal. Uit Scandinavië.

Hij springt in college-modus, zowel tegen de kinderen als tegen Dodo.

Opa De mensen die in de negende eeuw naar IJsland kwamen, spraken Oudnoors. Ze zagen de stoompluimen van vulkanische activiteit –

Dodo Opa!

Opa Wat?

Dodo *zacht* Moeilijke woorden.

Opa Sorry, ik zal het niet meer doen. Ze zagen de rook uit de geysers, dat zijn bronnen met heet water in IJsland –

Dodo Ik weet wel wat geysers zijn.

Opa – en ze noemden de plek Reykjavik: rookbaai.

Dodo Niet.

Dat is niet zo.

Hoe weet je dat nou?

Je was er niet bij of zo.

Toch?

Opa Ik heb het eens ergens gelezen. Wacht, ik zoek het voor je op.

Hij haalt zijn telefoon tevoorschijn.

Opa Hier, Wikipedia: 'Ingólfur Arnarson vestigde zich er omstreeks het jaar 877. Hij noemde de plek Reykjavík, *Rookbaai*, omdat hij stoom zag oprijzen uit de hete bronnen in de omgeving. *Reykur* betekent rook, *að reykja* roken en *vík* is kleine baai of inham.'

Dodo Haha! Jij zegt zelf altijd: je moet niet alles geloven wat ze op internet zeggen!

Opa zucht. Nieuwe poging.

Opa In IJsland spreken ze IJslands.

Dodo Ja.

Opa Jij niet. Jij spreekt Nederlands. Hier integreren is dus veel makkelijker voor je.

Dodo Opa! Je zou het niet meer doen!

Opa Wat?

Dodo zingt, Niels begeleidt haar.

Dodo Weet je hoe dat voelt
als ik niet snap wat jij bedoelt
en ik alwéér de allerdomste ben?
Dat voelt superalleen
jij bent gewoon gemeen
want je weet dat ik die woorden nog niet ken.

Het komt niet door mij.
De sukkel ben jij
al ben je ook nog zo geleerd.

Ik voel me een nul
door jouw stomme schuld
Ik ben niet goed, maar jij bent verkeerd
Wie is hier nou dom?
Wie denkt er hier nou krom?
Je kunt die woorden toch ook overslaan?
Of doe je het expres
omdat ik niet ben als de rest
en je me never nooit naar Reykjavik laat gaan?
Het komt niet door mij.
De sukkel ben jij
al ben je ook nog zo geleerd.
Ik voel me een nul
door jouw stomme schuld
Ik ben niet goed, maar jij bent verkeerd

Opa *tegen Niels* U bent niet goed snik! Onverantwoordelijk.

Niels toetert tegen Opa (zoiets als muzikaal zijn tong uitsteken).

4.

Opa Je hebt gelijk, ik was dom. Ik dacht niet na. Het spijt me.

Dodo Je mag het niet meer doen.

Opa Ik ga mijn best doen. Ga je dan nu mee?

Dodo Ik blijf bij Niels. Niels heeft gevoel.

Opa Maar hoe komen we dan te weten of dit de goede plek is voor jou?

Dodo Voor iemand als mij is Reykjavik de beste plek.

Opa 'Voor iemand als ik.'

Dodo Voor iemand als jou is het hier –

Opa Voor mij doet het er niets meer toe. Het gaat om jou.

Dodo Ik wil naar Reykjavik.

Opa Je moet de dingen niet moeilijker maken dan ze al zijn. Dan moet je
IJslands leren. En je kunt niet zo goed leren. Dat is een handicap.

Dodo Jij kunt niet zo goed lopen, dat is ook best een handicap.

Opa Weet je nog wat we hadden afgesproken? We gaan eerst kijken op de
[School] en dan hebben we het daarna nog eens over Reykjavik.

Dodo Opa, we hebben al op zo veel plekken gekeken.

Opa Ja, onderweg. In Polen en in Duitsland. Maar niet in [Plaatsnaam]. En ik denk dat dit de beste plek is. Nederlandse kinderen zijn de gelukkigste kinderen van de wereld, weet je dat? Daar is onderzoek naar gedaan. Dat staat in een rapport van Unicef.

Dodo *kijkt naar de kinderen* Ik zie er niks van.

Niels Onderzoek naar geluk! Geluk is een gevoel, niet iets waar je cijfers en rapporten van kan maken.

Dodo Ze zien er niet blij uit.

Opa kijkt naar de kinderen.

Opa Ze zien er misschien niet zo blij uit, maar ze hebben wel een gelukkig leven.

Dodo *tegen een kind* Heb jij een gelukkig leven?

Opa Dodo, zet me eens bij jullie.

Tegen een kind. Hoe is het leven voor een kind hier in [Plaatsnaam]?

Dodo probeert misschien een negatief antwoord te krijgen. 'Vind jij dat ook?'

Dodo Maar zij weten niet hoe het is in Reykjavik.

Opa Jij ook niet, lieverd.

Dodo Maar ik voel het gewoon.

Opa Dat is niet genoeg. Je moet er ook over nadenken.

Dodo Ik denk er de hele tijd over na!

Opa Nee, je droomt ervan. Dat is iets anders.

Dodo Je moet altijd je droom volgen.

Opa Nee. Dat is flauwekul. Je moet er goed over nadenken of je droom in het echt wel net zo fijn is. En als dat zo is, dan moet je een plan maken.

Dodo Jij weet best dat dat voor mij heel moeilijk is.

Opa Dat is zo.

Dodo Je moet mij helpen.

Opa Ik kan je niet helpen met een slecht plan. Reykjavik is geen goed plan. Nederland is een beter plan.

Dodo Zeg jij.

Opa Nou, deze kinderen zeggen ook dat het leven in [Plaatsnaam] best fijn is.

Dodo *zingt* Vaarwel, Reykjavik,
ik moet afscheid nemen.

Is dan mijn droom voorbij
is hier de plek voor mij.
Ik verlies waar ik van hou
weg van alles wat ik wou
zou dat verstandig zijn.

Dodo Opa jij speelt vals! Jij vraagt ze dat alleen maar om reclame voor Nederland te maken tegen mij.

Opa Ja dat is waar. Want mij geloof je niet.

Dodo Nederland is jouw droom.

Opa Ik heb er heel goed over nagedacht. Nederland lijkt mij een fijn rustig land, met aardige kinderen en verstandige mensen. Zie ik dat goed, jongens en meisjes?

Niels *klarinet protest*

U weet niet waar u het over heeft. Verstandig, dat is juist het probleem. Alles wordt beheerst door het verstand. *Tegen de kinderen* En ze dwingen jullie om daaraan mee te doen. Je gevoel weg te stoppen.

Opa Waarom zit u hen op te stoken? Ik zie gezonde en vrolijke kinderen, die goed onderwijs krijgen op een mooie school.

Niels School maakt hun ongelukkig! Als ze hun gevoel mochten volgen, zouden ze buiten spelen en zelf de wereld ontdekken. *Tegen de kinderen* Toch? En waarom worden ze op school weggestopt? Omdat alles beheerst, ordelijk en verstandig geregeld moet zijn. Iedereen in zijn eigen hok, dat is Nederland. Kinderen op school, volwassenen op kantoor, oude mensen in het bejaardentehuis.

Opa U overdrijft. Nederland is een van de mooiste landen ter wereld. Juist omdat de belangrijke dingen hier goed geregeld zijn. Wees blij dat u hier geboren bent. Dit is een land waar je kunt vertrouwen op de wet.

Niels Ah! De wetten en de regeltjes. Ja, toen ik hier binnen kwam zag ik meteen zo'n papier hangen: 'hoe gaan wij met elkaar om'. Dat is toch verschrikkelijk? Dat je niet spontaan mag zijn, maar je volgens de regeltjes moet gedragen?!

- Opa Zonder regels samenleven... Heeft u zich dat wel eens voorgesteld? Dat de grootste schreeuwer de baas is. Dat bij iedere ruzie de sterkste wint. *Tegen de kinderen* Zo'n school willen jullie toch niet?
- Niels U manipuleert, meneer.
- Dodo Ja, Opa, jij mapulineert.
- Niels Als je problemen met elkaar hebt, is het veel beter om ruzie te maken. Even tegen elkaar schreeuwen, desnoods een paar klappen. Laat het maar eens ontploffen. Dat je weet wat je aan elkaar hebt.
- Opa U bent gek! Dan geldt het recht van de sterkste. Genoeg plekken waar het er zo aan toe gaat. Weet u wel hoe dat is voor mensen die niet kúnnen vechten? Er zijn mensen die bescherming nodig hebben! Doe uw ogen open, kijk eens naar iemand als Dodo.
- Niels Het enige wat Dodo nodig heeft is respect voor wie ze is.
- Opa Juist. En daarom bescherm ik haar.
- Niels U geeft haar geen kans zichzelf te zijn. Als u van haar hield liet u haar naar Reykjavik gaan.
- Opa Wat zegt u?! Naar Reykjavik?! Om haar teleurstelling en verdriet te bezorgen?
- Niels Als Reykjavik is wat haar hart haar ingeeft, hoort dat erbij.
- Opa U kletst. U heeft blijkbaar zelf geen hart.
- Niels U doet Dodo verdriet als u haar niet laat gaan.
- Dodo Ja Opa, dat klopt wel.
- Niels Dodo heeft recht op haar eigen ontdekkingen. *tegen de kinderen* Of niet soms?
Laat Dodo haar droom volgen! Naar Reykjavik!
- Dodo Reykjavik. Reykjavik. Reykjavik.

Niels valt in, samen scanderen ze, als de kinderen mee gaan doen kan Niels erbij toeteren.

5.

Het geschreeuw heeft een desastreuze uitwerking op Opa. Hij barst in huilen uit. Dodo is de eerste die het in de gaten heeft en in verbijstering naar hem staat te staren, Niels volgt. Het geschreeuw stopt.

Opa *door zijn tranen heen* Stop! Stop! Stop! Kinderen, hou op, hou alsjeblieft op! Waarom schreeuwen jullie? Hou op, alsjeblieft. Ik kan er niet tegen. Ik kan het niet verdragen. Bent u gek? U weet niet wat u doet. Denkt u dat dat gevoel is, zielloos gebrul? Jullie zijn kinderen. Ik weet dat jullie niks verkeerd bedoelen, maar brul niet zomaar mee met wie dan ook. Ik hoor het, ik hoor het nog iedere nacht. Hun geschreeuw als ze door de straten marcheerden, in Tokmak. Met hun geweren. Brullen om niet te hoeven twifelen aan hun eigen gelijk. Alsjeblieft, kinderen, schreeuw niet met z'n allen!

U bent blind. U kijkt niet verder dan uw getoeter. Weet u wat gevoel is? Hier. *slaat zich op het hart*. Mijn liefde voor Dodo. Die heeft mij hier gebracht. Uit liefde voor Dodo breek ik mij het hoofd: waar krijgt zij het beste leven. Hartstochtelijk houd ik van haar! Ik vecht voor haar geluk tot mijn laatste snik.

Stilte.

Dodo Opa. Ik vind jou ook lief.

Opa Ga je alsjeblieft nu mee naar onze afspraak met [mevrouw Bastiaansen]?

Dodo *lief* Nee, hoor, Opaatje, zo kan je niet naar een afspraak. Je bent helemaal jezelf niet. *Ze troost Opa, geeft hem een kus, aait hem*. Eerst rustig worden.

Dodo naar Niels.

Dodo *tegen Niels*. Was je geschrokken, hè? Het geeft niks. Opa was ook geschrokken. Hè, Opa? Het ging een beetje wild.

Maar nu gaan we het goedmaken. Worden jullie weer vrienden?

bij Opa. Doe maar even diep zuchten.

Ze pakt zijn hand(en) en doet Opa een zucht voor.

Toe maar. Zeg je altijd zelf.

Opa zucht. Goed zo.

Jij ook. *Ze doet Niels een zucht voor.*

Doe maar, dan voel je je meteen beter.

Niels zucht. Zie je nou!?

En nu geven jullie elkaar een hand.

Ze geven elkaar een hand.

Dodo *tegen Niels en Opa.* Zo, nu kunnen we weer praten met elkaar, hè, jongens? We gaan met z'n allen een oplossing zoeken. We gaan er samen uitkomen.

Wie is er voor Dodo's plan? *Ze steekt zelf haar vinger op.*

tegen Niels Jij ook.

Opa Zo gaat het niet.

Dodo Nee, nu niet weer gaan panimuleren, we gaan samen bedenken wat we zullen doen.

Opa Lieverd, Dodo, snoetepop, kom je alsjeblieft nu met mij naar [mevrouw Bastiaansen]?

Dodo Opa, het kan niet!

Opa Wat niet?

Dodo Ik naar school!

Opa Dat gaan we juist bepraten.

Dodo Jij bent iets vergeten.

Waar ben jij, als ik naar school ben?

Opa O, ik red me wel.

Dodo Jij kan niet lopen.

Opa Daar is vast een oplossing voor te vinden.

Dodo Ik.

Opa Jij moet naar school.

Dodo Dan moet jij naar het bejaardentehuis.

Opa Dat is niet nodig, denk ik.

Dodo Dat hoort zo in Nederland. Zegt Niels. Hè, Niels?

Opa *is Niels voor.* Alleen als het moet.

Dodo Opa, wie duwt jou als ik naar school ben?

Opa Jouw leven is belangrijker dan het mijne. Zonder school kom je er niet.

Niels Wie is hier nu blind? Dodo is zo mooi omdat ze nog niet door school verprutst is! Puur natuur, zuiver gevoel. Alstublieft, kijk eens door mijn ogen naar haar!

Opa U ziet alleen wat u wilt zien. U denkt alleen aan u zelf. Ik zie haar, zo mooi en zo moeilijk als ze is.

Niels Noemt u dat liefde? U ziet haar schoonheid niet. Dodo is muziek, maar u wilt er niet naar luisteren.

Hij begint te spelen, Dodo smelt en vliegt de zevende hemel in, zo mooi vindt ze het.

Opa Meneer, u speelt met vuur. Past u toch op. U hebt geen idee wat u teweegbrengt.

Dodo Niet erdoorheen praten!

Opa Dodo, luister eens naar mij. Kom eens bij me.

Dodo Opa, stil nou!

Dodo danst, misschien zingt ze ook mee?

Opa Het is heel mooie muziek, maar straks gaat het verkeerd.

Dodo Jij snapt het niet. Het is gevoel.

Opa Stopt u! Alstublieft! Voor het te laat is. Dodo, kom eens bij me.

Dodo Laat me nou, Opa! Laat me nou een keer!

Opa begint andere middelen te gebruiken om Niels te laten stoppen – rammen op de kruiwagen, hard De Internationale erdoorheen zingen, aardappelen gooien of wat hij maar verzint. Dodo wordt boos.

Dodo Nou moet je ophouden! Ik mag niks van jou. Je verpest alles. Ga jij maar even naar de gang om af te koelen.

Ze zet Opa op de gang.

6.

Dodo komt terug.

Dodo Zo! Even rust.

Niels Nou, jij durft...

Dodo Jij begrijpt mij.

Niels Jij begrijpt mij. Jij hebt geen woorden nodig.

Zij hebben een klein woordloos muzikaal samenzijn tot Dodo onderbreekt.

Dodo Is er een in de buurt?

Niels speelt een vraagteken.

Dodo Een bejaardentehuis, suffie!

Niels speelt een weet ik niet.

Dodo *tegen de kinderen* Weten jullie een bejaardentehuis?

Antwoord kinderen. Als ze er geen weten, vragen aan de juffen/meesters. Klein gesprekje met publiek waarin van Dodo praktische vragen:

Dodo Is dat ver lopen? Krijgen ze daar ook eten, de oude mensen? Moet ie zijn pyjama mee? Paspoort ook zeker? Hebben ze een eigen bed?

tegen Niels Ik breng hem daar heen.

Niels Dat kan niet zomaar. Dat moet je van tevoren regelen. Dit is Nederland, Dodo.

Dodo Ik zet hem op de stoep. Dan moeten ze hem wel nemen.

Zie je dat ik wel een plan kan maken? Ik heb heel veel plannen. Ik ben gewoon goed. Alleen met mijn opa erbij word ik veel minder. Maar bij jou is het heel anders. Jij snapt mij.

Terwijl Dodo de volgende toekomstdroom uit de doeken doet, begeleidt Niels haar, tot hij er achter komt dat hij een prominente rol in Dodo's droom speelt.

Dodo In Reykjavik, als het dan koud is, dan sta ik 's ochtends op en haal ik hout en maak ik een groot vuur. En ik maak chocolademelk. En gebakken eieren. Voor in bed op te eten. En het vuur knappert en ik kom weer in bed met alles. En het is warm en het bed is heel zacht en ik doe mijn armen om jou heen en jij doet je armen om mij heen en je geeft mij een natte kus...

Niels Nou echt niet! Dodo! Wat denk jij nou? Geen sprake van!

Dodo Maar... Je zei... Jij wou ook...

Niels Dodo, ik ga niet naar Reykjavik.

Dodo Je hebt het beloofd! Wij gaan naar Reykjavik! Heb je zelf gezegd!

Niels Je hebt mij niet goed begrepen.

Dodo Ik begrijp jou. Jij begrijpt mij. Dat zei je net nog!

Niels Dodo: niet! Einde verhaal.

In de eerste twee strofen zit tussen elk zinnetje van Dodo een frase van Niels. Achter de regels de maten en de tijden bij benadering zoals op de opname.

Dodo Alles wat je zei
 dat was dus helemaal niet waar
 want jij houdt geeneens van mij
 dat zei je maar.

Jij lacht(e) mij uit achter mijn rug
 jij houdt mij voor de gek als iedereen
 omdat je weet dat ik niet weet of jij het meent
 't is zo gemeen!

Vandaag was ik zo blij
 want jij had oog voor mij
 jij zag me staan.
 Jij gaf mij een nieuw gevoel erbij
 Ik leek wel mooi
 Ik leek wel slim
 Ik leek wel goed
 Ik leek normaal
 maar het was allemaal niet waar,
 het was niet waar,
 gewoon niet waar.

Ik hou niet meer van jou
 want jij liegt tegen mij
 zo vals ben jij.
 Jij mág niet eens met mij naar Reykjavik
 Was jij maar dood
 Was jij maar dood
 Was jij –

Niels stopt met spelen. Dodo begint in blinde woede dingen te vernietigen, tegen alles wat er maar is aan te trappen, Niels spullen naar zijn hoofd te smijten. ¿Speelt Niels kreten van schrik? Ze pakt een klarinet van een standaard en slaat hem op de grond kapot. Niels krijgt de ingeving Opa's wiegelied te gaan spelen, maar dat leidt tot een rechtstreekse fysieke aanval van Dodo, waartegen hij zich ergens achter verschanst. Dodo trapt tegen zijn verschansing aan tot ze flauwvalt.

7.

Zodra het stil is gaat de deur open. Het is Opa. Hij ligt op de grond en overziet de ravage. Niels steekt zijn hoofd boven zijn verschansing uit. Opa tiggert naar Dodo, begint haar over haar hoofd te aaien en zachtjes tegen haar te praten en/of wiegeliedje te neuriën, terwijl hij er intussen achter probeert te komen of ze ongedeerd is. Niels staat er onthand naar te kijken. Dodo komt bij.

Dodo Opa! Wat doe je? Wat is er? Wat hebben ze met je gedaan?

Opa Met mij is niks aan de hand.

Dodo Je ligt op de grond.

Opa Jij ook. *Dodo wil opstaan.* Doe maar even rustig aan. *Ze blijft liggen.*

Dodo Ik hoor bij jou, Opa.

Opa Natuurlijk, lieverd.

Dodo Ik wil niet zonder jou.
Ik hoef niet naar Reykjavik.
Als jij niet wil.

Opa Daar ben ik heel blij om.

Dodo Je wil niet, hè?

Opa Nee, ik wil niet. Maar daar gaat het niet om. Het gaat om jou. En hoe het verder gaat met jou als ik er niet meer ben.

Dodo Ik kan niet zonder jou.

Opa Heus wel. Dat moet je alleen nog een beetje oefenen.

Dodo Dat kan ik niet.

Opa Dat kun je. Want het moet.

Dodo Ga je dood, Opa?

Opa Ik ben oud.

Dodo *zingt* Doodgaan
is verboden als je iemand hebt als mij

Opa Als ik.

Dodo *zingt* Je mag me hier niet achterlaten.
Wie houdt
mij als jij dood bent i-in de gaten
't gaat verkeerd (met mij)
zonder jou.

Opa 't Komt goed. Zorg ik voor.

Dodo *zingt* Jij weet heel goed dat ik een domme Dodo ben.
Jij houdt mij vast.
Jij weet wanneer ik moet huilen.
Jij weet wat bij me past.
Jij laat me schuilen.
Jij hoort bij mij, Opa,
ik hou van jou.

Opa, waar moet ik naartoe als jij er niet meer bent
wie moet ik de dingen vragen?

Opa Als het kon, zou ik bij je blijven. Maar tegen de natuur kan ik niet op.

Dodo De natuur.

Opa Wat leeft, gaat op een dag dood. Dat is de natuur.

Dodo Jij bent geen natuur, Opa.

Opa Jawel. En jij ook en zij ook en iedereen.

Dodo Het is niet goed.

Opa Het is niet goed of slecht. Het *is*.

Dodo Over hoe lang ga je dood?

Opa Dat weet niemand precies. Maar er is vast nog tijd om samen hier te wennen. En dan moet jij op eigen benen leren staan.

Dodo Opa, ik kan op eigen benen staan!

Opa Je moet leren zonder mij te zijn. Weet je nog vorige week, bij de mevrouw van Vluchtelingenwerk? Ik heb het er met haar over gehad. Er is hier in [Plaatsnaam] een huis, waar allemaal kinderen zoals jij wonen. Daar hebben ze plek voor je als het zover is. En dan mag je naar deze school.

Dodo kijkt naar de kinderen.

Dodo Ik ben veel groter als hun.

Opa ‘Dan zij.’ Dat geeft niks. Je moet ergens beginnen.

Ga je dan nu mee naar onze afspraak?

Dodo kruit Opa de deur uit.

Dodo Dag.

Niels Dag.

Ja. Nu is mijn les een beetje in het water gevallen. Misschien kunnen jullie er thuis nog eens over nadenken.